

UCHWAŁA NR VI/33/2024
Rady Gminy Trzebiel

z dnia 30 października 2024 r.

**w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich
wraz z oddziałem przedszkolnym**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) oraz art. 89 ust. 1 w związku z art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 737 ze zm.),

uchwała się, co następuje:

§ 1. Zamierza się z dniem 31 sierpnia 2025r. dokonać likwidacji Szkoły Podstawowej im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich wraz z oddziałem przedszkolnym z siedzibą 68-210 Żarki Wielkie ul. Kościelna 25.

§ 2. Po likwidacji, o której mowa w § 1, od dnia 1 września 2025r:

- 1) uczniom zlikwidowanej szkoły zapewnia się możliwość realizacji nauki w Szkole Podstawowej im. Orła Białego w Trzebielu,
- 2) dzieciom oddziału przedszkolnego zapewnia się realizację obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i wychowania przedszkolnego w Publicznym Przedszkolu Samorządowym Tajemniczy Ogród w Trzebielu.

§ 3. Zobowiązuje się i upoważnia Wójta Gminy Trzebiel do dokonania czynności niezbędnych do przeprowadzenia likwidacji Szkoły Podstawowej im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich wraz z oddziałem przedszkolnym, w szczególności do:

- 1) zawiadomienia o zamiarze likwidacji Szkoły Podstawowej im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich wraz z oddziałem przedszkolnym rodziców uczniów/dzieci uczęszczających do tej szkoły/oddziału przedszkolnego,
- 2) wystąpienia do właściwych organizacji związkowych o wyrażenie opinii w sprawie likwidacji Szkoły Podstawowej im. Orłąt Lwowskich wraz z oddziałem przedszkolnym,
- 3) wystąpienia do Lubuskiego Kuratora Oświaty o wyrażenie opinii w sprawie likwidacji Szkoły Podstawowej im. Orłąt Lwowskich wraz z oddziałem przedszkolnym.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Trzebiel .

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy

Andrzej Dyszczyński

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 89 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 737 ze zm.), szkoła publiczna może być zlikwidowana z końcem roku szkolnego przez organ prowadzący szkołę, po zapewnieniu przez ten organ uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu. Niniejsza uchwała ma charakter intencyjny i inicjuje procedurę likwidacyjną Szkoły Podstawowej im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich wraz z oddziałem przedszkolnym. Procedura likwidacji szkoły wymaga następnie wykonania szeregu kolejnych czynności ustawowych, w tym: co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji, zawiadomić o zamiarze likwidacji szkoły rodziców uczniów oraz właściwego kuratora oświaty i zawiązki zawodowe, czynności te należy zakończyć do końca lutego 2025r. Szkoła publiczna prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego może zostać zlikwidowana po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty.

Celem likwidacji Szkoły Podstawowej im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich wraz z oddziałem przedszkolnym jest konieczność dostosowania sieci szkół położonych w Gminie Trzebiel do realnych potrzeb wynikających z zachodzących zmian demograficznych oraz racjonalizowanie kosztów ponoszonych na wykonanie zadań oświatowych. Główną przesłanką przesądającą o zamiarze likwidacji tej szkoły jest mała liczba uczniów. Obwód szkoły stanowią 4 miejscowości: Żarki Wielkie, Żarki Małe, Buczyny i Stare Czaple.

Obecnie do Szkoły Podstawowej im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich uczęszcza 29 uczniów w pięciu oddziałach, gdzie najliczniejszym jest oddział siedmioosobowy, najmniejszym pięćosobowy. oddziału przedszkolnego oraz II, IV i VII klasy nie utworzono.

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów w szkole	Liczba uczniów w poszczególnych oddziałach								
				Oddział przedszkolny	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1	Szkoła Podstawowa im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich	5	29	0	4	0	7	0	5	6	0	7

Źródło: arkusz organizacyjny Szkoły.

Skutek uchwały adresowany jest w rzeczywistości do 22 uczniów, gdyż obecna kasa VIII ukończy edukację w rodzimej szkole z uwagi na datę likwidacji przypadającą na koniec roku szkolnego tj. 31 sierpnia 2025r.

Szkoła co roku odnotowuje spadek liczby uczniów, na przestrzeni sześciu analizowanych lat liczba dzieci uczęszczających do Szkoły Podstawowa im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich spadła o 45% w stosunku do 2019 roku.

Szkoła Podstawowa im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich	Rok szkolny					
	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Liczba uczniów ogółem	53	50	48	32	40	29

Źródło: dane z Systemu Informacji Oświatowej (SIO)

Z danych demograficznych nie wynika, aby sytuacja liczebności uczniów w Szkole uległa poprawie. Dane urodzeń w analizowanym obwodzie szkolnym charakteryzują się niskim poziomem. Liczbę dzieci urodzonych w latach 2017 – 2023 wg danych z ewidencji ludności gminy Trzebiel z miejscowości stanowiących obwód tej szkoły przedstawia poniższe zestawienie.

Szkoła Podstawowa im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich	Rok						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba urodzeń	6	7	6	8	6	6	3

Źródło: ewidencja ludności gminy Trzebiel.

Jak wynika z powyższych tabel nie wszystkie dzieci urodzone w obwodzie SP Żarki Wielkie podejmują naukę w rodzimej szkole, tylko 4 dzieci z 6 urodzonych w 2017 roku podjęło naukę w I klasie rodzimej Szkoły w bieżącym roku szkolnym. W obwodzie tej szkoły występuje niski wskaźnik urodzeń a także odpływ uczniów do innych szkół.

Mała ilość uczniów w szkole i odpowiednio w oddziałach (klasach) generuje wysokie koszty utrzymania jednostki. Subwencja oświatowa przekazywana dla Gminy Trzebiel nie pokrywa wydatków związanych z funkcjonowaniem gminnej oświaty. Budżet Szkoły Podstawowej im Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich na rok 2024 wynosi łącznie 1960207,00zł. i stanowi absolutne minimum jej utrzymania. Kwota otrzymanej subwencji oświatowej zabezpiecza obecnie 55% wydatków Szkoły. Gmina w bieżącym roku planuje dołożyć do jej funkcjonowania 879037, 51zł, co stanowi 45% budżetu jednostki. Wysokość własnych środków jakie Gmina musiała dołożyć ponad subwencję oświatową w celu utrzymania Szkoły Podstawowej im Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich w latach poprzednich sięgała nawet ponad 60%. W poniższej tabeli przedstawiono stosunek subwencji do kosztów funkcjonowania jednostki w poszczególnych latach.

Szkoła Podstawowa im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich	Rok budżetowy					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Subwencja oświatowa	496039	620444	565350	565830	721637	1081169
Koszty utrzymania jednostki ogółem (budżet)	1195950	1373714	1380746	1435181	1633690	1960207
Różnica :	699911	753270	814916	869351	912053	879037
Procent udziału środków własnych Gminy w utrzymaniu jednostki	58%	55%	59%	60,5%	56%	45%

Źródło: analiza własna na podstawie budżetu jednostki w poszczególnych latach.

Jak wykazano powyżej, subwencja oświatowa pokrywa tylko 55% kosztów związanych z prowadzeniem Szkoły, pozostałe, coraz większe środki finansowe przeznaczane są z budżetu gminy kosztem wielu innych bardzo ważnych zadań. Finansowanie oświaty oparte jest niezmiennie na liczbie uczniów jako podstawowym elemencie podziału subwencji. Dotychczas występujące zasady zwiększania subwencji nie rekompensują bardzo wysokich kosztów wynikających z coraz to mniejszej liczby uczniów w oddziale, wypłaty wynagrodzeń nauczycieli, utrzymania i remontów budynków szkolnych, nie wskazując na potrzeby uczniów w zakresie infrastruktury i zajęć sportowych lub innych pozalekcyjnych rozwijających preferencje, kompetencje i pasje uczniów.

Średni koszt kształcenia jednego ucznia w Szkole Podstawowej im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich w bieżącym roku wynosi **67593,34 zł**, gdzie dla porównania w SP Trzebiel (obecnie najliczniejszej szkoły w gminie Trzebiel) kwota ta wynosi: 27487 zł na jednego ucznia, co stanowi 60% różnicy. Wysokich kosztów utrzymania jednostki nie ratuje łączenie zajęć w zakresie dozwolonym w przepisach oświatowych. Koszt utrzymania w Szkole Podstawowej im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich jednego ucznia od lat znacznie przekracza średnią kwotę subwencji oświatowej przeliczonej na 1 ucznia i jest najwyższy w Gminie.

Szkoła Podstawowa im.	Rok budżetowy
-----------------------	---------------

Orląt Lwowskich w Żarkach Wielkich	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Subwencja oświatowa średnio na ucznia w gminie (zł)	9726,27	10340,74	9918,43	11547,57	14432,74	22249,80
Faktyczne koszty średnio na jednego ucznia w Szkole (zł)	22565,09	27474,28	28765,54	44849,43	40842,27	67593,34

Źródło: analiza własna na podstawie budżetu.

W sprawie należy także rozważyć, iż zgodnie z danymi załączonymi przez Dyrektora Szkoły do arkusza organizacyjnego na rok szkolny 2024/2025 wynika, iż w obwodzie dzieci objętych obowiązkiem szkolnym (szkoły podstawowej) jest 52, przyjętych do szkoły obwodowej 31, uczy się obecnie 29 uczniów. Część tych dzieci zapewne jest jedynie zameldowana i nie przebywa na stałe w obwodzie a część realizując prawo rodzica do wyboru szkoły, spełniając obowiązek szkolny w innej szkole na terenie gminy lub poza. Niemniej powyższe wskazuje na oparty na obiektywnych przesłankach proces automatycznego wygaszania szkoły.

Przewidywana reorganizacja sieci szkół w Gminie Trzebiel nie pogorszy warunków do nauki i nie ograniczy powszechnej dostępności do szkoły. Po likwidacji, z dniem 1 września 2025r. uczniom zlikwidowanej Szkoły zapewnia się możliwość realizacji obowiązku szkolnego w Szkole Podstawowej im. Orła Białego w Trzebielu.

Do Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Trzebielu obecnie uczęszcza 199 uczniów Jest to szkoła położona w odległości 7 km od siedziby likwidowanej jednostki.

Szkoła posiada warunki wystarczające do realizacji działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej dla łącznej liczby uczniów wynikającej z reorganizacji, w tym: 2 budynki i 16 gabinetów lekcyjnych, 2 pracownie komputerowe, salę zabaw i odrębnie świetlicę, 1 salę gimnastyczną (niepełnowymiarową), zewnętrzne boisko wielofunkcyjne (orlik 2012) i do piłki plażowej Prognozę liczby uczniów w oddziałach przedstawia poniższa tabela:

l.p.	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów (ogółem)	Klasy rok szkolny 2025/2026 (prognoza)							
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1.	Szkoła Podstawowa im Orła Białego w Trzebielu	11	199	16*1	26(2)	31 (2)	20	26	19	37 (2)	16
2.	Szkoła Podstawowa im Orląt Lwowskich w Żarkach Wielkich (po likwidacji)	5	29	7*2	4	0	7	0	5	6	0
3.	Razem (1+2)			23	30 (bz)	31 (bz)	27	26	24	43 (bz)	16

*2 wszystkie dzieci urodzone w obwodzie Szkoły Podstawowej w Żarkach Wielkich w 2018r.

*1 6 latki uczęszczające do Przedszkola w Trzebielu

Wobec powyższych prognoz, przyjęcie dzieci z obwodu likwidowanej Szkoły nie spowoduje konieczności utworzenia dodatkowych oddziałów, a w przypadku powzięcia takiej decyzji, Szkoła zapewni miejsce na nowoutworzonych oddziałów.

Zgodnie z analizami specjalistów (...) aby sfinansować obowiązkowe godziny nauczycieli (18) oraz 1,5 etatu na świetlicę (26), szkoła podstawowa w dużym mieście musi mieć średnio 22 uczniów w oddziale klasowym a wiejska, opierając się na tych samych kryteriach 16 uczniów (...)” dopiero taka liczba uczniów średnio w oddziale ma szansę „utrzymać” nauczycieli uczących ten oddział w ramach subwencji oświatowej, niemniej nie zapewnią już kosztów związanych z utrzymaniem, modernizacją i rozbudową budynku szkoły i infrastruktury jej towarzyszącej.

Prognozowana liczba uczniów w oddziałach Szkoły Podstawowej im Orła Białego w Trzebielu po reorganizacji wypełnia postulat racjonalizacji.

Podejmując zamiar likwidacji Szkoły Podstawowej im. Orłów Lwowskich w Żarkach Wielkich rozważono także skutki i konsekwencje zwiększenia liczebności klas dla rozwoju i postępów edukacyjnych pojedynczego ucznia:

- nauka języka wiodącego – w przypadku woli rodziców, dzieci z likwidowanego obwodu w Żarkach Wielkich będą kontynuowały naukę języka niemieckiego jako wiodącego do ukończenia przez nich szkoły podstawowej;

- dowozy – deklaruje się racjonalną organizację dowozów i odwozów w sposób nie pogarszający sytuacji dzieci dojeżdżających;

- deklaruje się także otwartość w zakresie zapotrzebowania na zajęcia rozwijające umiejętności (organ prowadzący, dotąd przyznawał godziny na te zajęcia rozwijające umiejętności, zgodnie z wnioskiem dyrektora danej szkoły);

- zmiana nie prowadzi do przepełnienia oddziałów.

Szkoła w Trzebielu wspomaga uczniów zatrudniając logopedę, pedagoga i psychologa. Świetlica jest w każdym roku szkolnym dostosowywana do zgłoszonych potrzeb rodziców. W szkole funkcjonuje stołówka, w której uczniowie spożywają posiłki przygotowane na miejscu. Dla zainteresowanych uczniów prowadzone są zajęcia pozalekcyjne w ilości 17 rodzajów zajęć rozwijających uzdolnienia, w tym robotyka, logika i sport. Lekcje rozpoczynają się od 8.00 i kończą najdalej o 15.05 – tu należy wskazać, iż godziny te mogą ulec zmianie, po określeniu harmonogramu dowodów, w ten sposób, by uzyskać jak najkrótszy czas oczekiwania dzieci na lekcje. W ramach odwozów funkcjonują dwa kursy, dzieci młodsze mogą wrócić do domów po 5 lekcji.

Podejmowana zmiana dotyczy uczniów szkół podstawowych, tym samym jednym z najistotniejszych aspektów jest szeroko rozumiane dobro dziecka/ucznia, toteż Rada bierze pod uwagę skutki krótko i długoterminowe zmiany szkoły. O ile nauka w niewielkich oddziałach szkolnych tworzy korzystne warunki do indywidualnej pracy z dziećmi, to nie wpływa pozytywnie na procesy związane z rozwojem społecznym dziecka. Bardzo ważnym aspektem we współczesnej edukacji jest kontakt z rówieśnikami z różnych środowisk, gdyż wpływa on korzystnie na ich uspołecznienie i sprawne funkcjonowanie w grupie rówieśniczej. Liczniejsze klasy stwarzają większe szanse na nawiązanie przyjaźni, ucza funkcjonowania i pracy w grupie. W małych grupach trudno o prawidłowe funkcjonowanie wybijających się i zdolnych uczniów, z których inni mogliby brać przykład i dążyć do współzawodnictwa. Nie sposób utworzyć sekcji dyscyplin sportowych, naukowych czy kulturalnych z oczywistego powodu niewystarczającej liczby uczniów o zbliżonych zainteresowaniach, wieku i umiejętnościach oraz wiele innych barier, z którymi mierzą się na co dzień nauczyciele i uczniowie małych szkół.

Przejęcie dzieci ze Szkoły Podstawowej w Żarkach Wielkich do innej, zwiększy ich umiejętności funkcjonowania w grupie, co może rokować na szybszą integrację z rówieśnikami w kolejnych etapach edukacji. Uczniowie kształceni w hermetycznych środowiskach małych szkół mają relatywnie dłuższe okresy dostosowania do szkół ponadpodstawowych i nawiązaniem właściwych relacji koleżeńskich w nowej grupie. Rozważono również, iż kilkunastoosobowe oddziały efektywnej wpisują się w postulaty kierunków polityki oświatowej określonymi przez Ministra Edukacji Narodowej, na podstawie art. 60 ust. 3 pkt 1 Prawa oświatowego, w szczególności zdaje się lepiej realizować 2 z 7 wyznaczonych postulatów:

- 1) szkoła miejscem edukacji obywatelskiej, kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę. Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna;

- 2) wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego. Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych. Podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym.

Jak wymieniają pedagodzy w publikacjach: w liczniejszych klasach lepsze efekty uzyskuje się w zakresie następujących kompetencji ucznia: współpracy i uczenia się od siebie nawzajem, co pozytywnie wpływa na ich ogólny rozwój społeczny i umiejętność pracy w grupach, lepiej kształtują się umiejętności: pracy zespołowej, większe poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego, świadomość roli w grupie, współpraca, empatia, odpowiedzialność, inspiracja, kształtowanie umiejętności dyskusji, odporność stres. Występuje większa konkurencyjność, pozytywna rywalizacja i motywacja a możliwość kooperacji przeciwdziała poczuciu osamotnienia i znużenia. Zaś dzieciom potrzebującym indywidualnego wsparcia czy podejścia zapewnia się w Szkole w Trzebielu pomoc specjalistów.

Mała liczba uczniów w klasach nie jest także remedium na uzyskanie wybitnych wyników edukacyjnych, w szczególności wyników egzaminu ósmoklasisty, na co wskazuje analiza przedkładanych corocznie Radzie sprawozdań z funkcjonowania Szkół, gdzie Szkoła osiąga wyniki zbliżone do średnich powiatowych, wojewódzkich i krajowych.

Szkoła Podstawowa w Żarkach Wielkich zatrudnia obecnie 11 nauczycieli, w tym 7 w pełnym wymiarze, 4 nauczycieli w niepełnym wymiarze. Na całym etacie zatrudnionych jest 5 pracowników administracji i obsługi. Nauczyciele zatrudnieni w obu szkołach posiadają wymagane kwalifikacje. Nauczyciele, w przypadku dokonania likwidacji otrzymają odprawy zgodnie z przepisami Karty Nauczyciela.

W przypadku likwidacji szkoły, Gmina dokona podziału nieruchomości, w ten sposób, by zapewnić na potrzeby sołectwa plac wiejski.

Podejmując zamiar likwidacji szkoły, przeanalizowano ponadto całościową sytuację ekonomiczną Gminy, potrzeby i wyzwania na przyszłość dla Gminy Trzebiel, strategiczne plany rozwoju oraz oczekiwania mieszkańców, w tym w zakresie infrastruktury związanej z oświatą i wychowaniem.

Gmina Trzebiel posiada dochody własne (wykonane za 2023r.) na poziomie **13 573 711,18 zł rocznie** z przeznaczeniem na wykonanie wszystkich zadań, w szczególności spraw:

1)ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;

2)gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;

3)wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą;

3a)działalności w zakresie telekomunikacji;

4)lokalnego transportu zbiorowego;

5)ochrony zdrowia;

6)pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;

6a)wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;

7)gminnego budownictwa mieszkaniowego;

8)edukacji publicznej;

9)kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;

10)kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;

11)targowisk i hal targowych;

12)zieleni gminnej i zadrzewień;

13)cmentarzy gminnych;

14)porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego;

15)utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;

16)polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej;

16a)polityki senioralnej;

17)wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej;

18)promocji gminy;

19)współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;

20)współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw

oraz utrzymanie wszystkich jednostek organizacyjnych Gminy - na powyższe zadania Gmina nie otrzymuje środków rządowych, gdyż nie należą do spraw z zakresu zadań administracji rządowej przekazanych do realizacji Gminie.

Z dochodów własnych kwotę 8336670 zł (ponad subwencję oświatową wynoszącą 5818265zł w 2023r.) Gmina była zmuszona przeznaczyć na zadania oświatowe celem pokrycia podstawowych wydatków. To wartość równa budowie nowego przedszkola w Trzebielu (netto roboty budowlane 8230792,85zł) i tak relatywnie co roku.

Należy przypomnieć, iż w roku 2017 podjęto próbę przekształcenia Szkoły w Żarkach Wielkich w filię Szkoły Podstawowej w Trzebielu. Operacja zakończyła się niepowodzeniem z powodu negatywnej opinii Kuratora Oświaty i następnie utrzymującej ją w mocy decyzji Ministra Edukacji. Przesłanki ówczesnego przekształcenia były zbieżne z wyrażonymi w niniejszej Uchwale: wysokie koszty utrzymania jednostki oraz mała liczba uczniów. W uzasadnieniu uchwały Nr XXII/122/2017 z dnia 25 stycznia 2017r. o zamiarze przekształcenia Szkoły Podstawowej im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich wskazano (...) Gmina w roku 2017 przeznaczyła na oświatę 35% środków własnych, w tym 51,6% wielkości budżetu Szkoły Podstawowej w Żarkach Wielkich. Od 2011r. Gmina pokrywa ze środków własnych nie mniej niż 41% zadania (oświata łącznie). (...).

Zestawienie danych obydwu analiz prowadzi do wniosku, że przedstawiona sytuacja ekonomiczno-demograficzna stanu oświaty w Gminie ma charakter nieprzemijający a przedstawione dane finansowe i rzeczowe w oparciu o wykonanie roku 2023r. obrazują stan rzeczywisty i trwały.

wyszczególnienie	Rok budżetowy	
	2017	2023
Udział środków własnych Gminy w utrzymaniu Szkoły Podstawowej im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich	51,6%	56%
Udziału środków własnych Gminy w utrzymaniu Oświaty (łącznie zadanie)	41%	61%
Koszty oświaty w budżecie Gminy	35%	61,5%

Podsumowując: 13 573 711 zł (wszystkie dochody własne) - 8336 670 zł (wydatki na oświatę) = 5 237 041zł (pozostaje na wszystkie inne zadania, w tym rozwój).

Kwota 8 336 670 zł stanowi 61,5% dochodów własnych Gminy.

Warto zwrócić uwagę, iż pomimo przeznaczenia na oświatę ponad 60% dochodów własnych Gminy odbiór społeczny jakości i efektywności zadań realizowanych przez Gminę w tym zakresie

nie jest bardzo dobry (52 osoby oceniły Gminę w obszarze "Szkoły" na poziomie "bardzo dobrze" co stanowi 12,7% ankietowanych). Powodem jest w dużej mierze zły stan infrastruktury oświatowej i wyraźne braki w zakresie pełnowymiarowych sal gimnastycznych, których nie ma w żadnej ze szkół na obszarze Gminy oraz niewystarczająca (nie dotyczy SP w Trzebielu) oferta zajęć pozalekcyjnych. Zaangażowanie ponad 60% dochodów własnych Gminy w zadania oświatowe, przy jednoczesnym zachowaniu obecnej sieci Szkół jest niewystarczające i pozwala jedynie na pokrycie podstawowych wydatków związanych z wynagrodzeniami i bieżącymi kosztami budynków. Środki finansowe (z oczywistego powodu ich braku) nie są przeznaczane na modernizację budynków, nową infrastrukturę czy nowoczesne rozwiązania lub wyposażenie, na skutek czego stan obiektów się pogarsza, a przestarzałe technologie generują coraz wyższe koszty utrzymania (np. brak termomodernizacji). Całość przesądza o niskiej konkurencyjności Szkół w gminie Trzebiel względem gmin ościennych, które w większości posiadają po jednej szkole podstawowej (Tuplice, Lipinki Łużyckie, Łęknica, Brody, Przewóz).

Decydując się na podjęcie likwidacji Szkoły Podstawowej im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich organ rozważył, że nawet ograniczając wydatki bieżące we wszystkich szkołach Gminy Trzebiel, inne niż wynagrodzenia i pochodne (wynikające z Karty Nauczyciela), w tym niezbędne remonty, pomoce naukowe, doposażenia, ogrzewanie, dowozy, dokonując łączenia klas we wszystkich szkołach (w których to możliwe) nie będzie w stanie docelowo zabezpieczyć wydatków na utrzymanie dotychczasowej sieci szkół przy zachowaniu dotychczasowego poziomu dochodów własnych. W efekcie prowadzić to będzie do pogorszenia jakości kształcenia, zahamowania rozwoju, zminimalizowania wykonywania zadań własnych a w konsekwencji zagrozi brakiem możliwości uchwalenia budżetu. Wstrzymanie działań inwestycyjnych i remontowych na poziomie Gminy znacznie obniży jakość życia jej mieszkańców, co z punktu widzenia przyszłości zmniejszy prawdopodobieństwo wyboru gminy Trzebiel jako centrum życiowego, co z kolei pogłębi problemy demograficzne, które są główną przesłanką likwidacji szkoły.

Ustawową zasadą wydatkowania środków publicznych jest celowość i oszczędność, przy zachowaniu zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Aktualny sposób realizacji zadań oświatowych tylko nie wypełnia powyższej zasady, lecz nieuchronnie prowadzi do kryzysu i marginalizacji rozwoju Gminy.

Dane finansowe przygotowano w oparciu o wykonanie roku 2023. Niemniej, proporcjonalnie podobną kwotę przeznaczają się na pokrycie podstawowych wydatków na funkcjonowanie oświaty w Gminie co roku.

Niniejszy projekt obejmuje zamiar likwidacji Szkoły Podstawowej im. Orłąt Lwowskich w Żarkach Wielkich, niemniej sytuację należy analizować w kontekście zamiaru likwidacji także Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Niwicy (odrębna uchwała).

Przewodniczący Rady
Gminy

Andrzej Dyszczyński

